

به نام خدا

شاید شما هم همسنان و سالان خودتان را دیده باشید که با تکیه بر ضربالمثل «هر کسی را بهر کاری ساخته‌اند»، به خاطر رشته درسی‌شان و با تصور اینکه بقیه در آن رشته ناتوان‌اند، به دیگران فخر می‌فروشند و به قول امروزی‌ها کل کل بین رشته‌ای می‌کنند. ولی واقعیت چیست؟ آیا رشته‌ای بر رشته دیگر ارجحیت دارد و مثلاً بچه‌های رشته تجربی از بچه‌های رشته انسانی موفق‌ترند؟

پنجم اسفند در تقویم ایران به بزرگداشت **خواجه نصیرالدین طوسی**، «روز مهندس» نام‌گذاری شده است. به راستی چه چیز خواجه نصیر را در حدی موفق کرده که تنها چهره قابل مقایسه با او **ابن سینا**ست؟ مسلماً فقط دانش ریاضی او نبوده است.

خواجه نصیر، فیلسوف، دانشمند، منطقدان، شاعر، اندیشمند، ریاضی‌دان، منجم، پزشک، معمار، کانی‌شناس، زیست‌شناس، شیمی‌دان، جغرافیادان، حکیم و سیاستمداری بود که به چند زبان زنده دنیا تسلط داشت.

به‌منظور بزرگداشت او یک دهانه آتشفشانی با قطر ۵۲ کیلومتر در نیم کره جنونی ماه به نام «**Nasireddin**» نام‌گذاری شده است و همچنین یک سیارک که در سال ۱۹۷۹ کشف شده «**TUSI ۱۰۲۶۹**» به یاد او نام‌گذاری شد. دانشگاهی در تهران هم به نام اوست.

از او حدود ۱۹۰ کتاب به یادگار مانده است. به طور مثال کتاب «**اخلاق ناصری**» او به بهداشت جسمانی و روانی می‌پردازد. از شاگردان او، **علامه حلی**، فقیه و دانشمند بزرگ بود.

خواجه که وزیر **هلاکوخان مغول** بود، توانست او را به ساخت رصدخانه مراغه راضی کند. دکتر **عبدالسلام**، فیزیک‌دان پاکستانی و برنده جایزه نوبل در این باره می‌گوید: «رصدخانه مراغه تحت سرپرستی دانشمند بزرگ، خواجه نصیرالدین طوسی، نخستین رصدخانه جهان به معنای واقعی کلمه بوده است.»

او سیاستمداری بزرگ هم بود. **عظاملک جوینی** که تاریخ مغول را در کتابی به نام «تاریخ جهانگشای جوینی» نوشته است، روزی گرفتار غضب پادشاه مغول می‌شود و خواجه نصیر، جان او را با سیاست و زرنگی نجات می‌دهد.

مسلماً اگر خواجه نصیرالدین خودش را دست‌کم گرفته بود و رشته‌ای بر رشته دیگر اولویت داشت، او امروزه نماد یک انسان موفق نبود. کسی که در کمال فروتنی می‌گوید:

اندر ره معرفت بسی تاخته‌ام
وندر صف عارفان سرفراخته‌ام
چون پرده ز روی دل برانداخته‌ام
بشناخته‌ام که هیچ شناخته‌ام

خواجه نصیرالدین طوسی